

6. ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

6.1 Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου

Το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) είναι το σύνολο των κανόνων και διαδικασιών, που εφαρμόζουν οι διοικητικές αρχές διαχείρισης και ελέγχου του ΕΠΑ 2021-2025, με σκοπό την αποτελεσματική εφαρμογή του ΕΠΑ και ειδικότερα των ΤΠΑ και ΠΠΑ και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των εθνικών πόρων. Το ΣΔΕ είναι κοινό για όλα τα Προγράμματα Ανάπτυξης (ΠΑ), καθώς προβλέπει στοιχεία που εφαρμόζονται οριζόντια για όλα τα ΠΑ. Συγκεκριμένα:

- Οι αρμοδιότητες που ασκούνται από όλες τις Υπηρεσίες Διαχείρισης (ΥΔ) είναι κοινές.
- Η κατανομή των αρμοδιοτήτων αυτών στο εσωτερικό των Υπηρεσιών Διαχείρισης, ακολουθεί την ίδια τυπολογία, ώστε να εξασφαλίζεται η διάκριση των βασικών λειτουργιών μίας ΥΔ:
 - Προγραμματισμού και Αξιολόγησης.
 - Διαχείρισης έργων. Στη λειτουργία αυτή εντάσσονται και οι αρμοδιότητες διοικητικών επαληθεύσεων και επιτόπιων επιθεωρήσεων.
 - Οργάνωσης και Υποστήριξης. Στη λειτουργία αυτή περιλαμβάνονται και οι αρμοδιότητες της ΥΔ ως Δικαιούχου για έργα Τεχνικής Βοήθειας, εξασφαλίζοντας έτσι την απαιτούμενη διακριτότητα από τις αρμοδιότητες διαχειριστικών επαληθεύσεων.
- Το Εγχειρίδιο Διαδικασιών ΣΔΕ, το οποίο περιλαμβάνει το σύνολο των διαδικασιών που πρέπει να εφαρμόζονται, είναι ενιαίο για όλα τα έργα (κρατικών και μη κρατικών ενισχύσεων) και όπου υπάρχει διαφοροποίηση για τις επιμέρους κατηγορίες έργων, γίνεται σχετική αναφορά είτε στο πλαίσιο μίας ενιαίας διαδικασίας είτε σε διακριτή διαδικασία. Όταν ο τύπος και η φύση των έργων απαιτούν περαιτέρω εξειδικεύσεις και προσαρμογές, αυτές σχεδιάζονται σε συμβατότητα με τους κανόνες διαχείρισης και τις απαιτήσεις του Εγχειριδίου.
- Οι γενικοί κανόνες επιλεξιμότητας αφορούν σε έργα και δαπάνες, όπως προβλέπονται στα άρθρα 119 και 122 του ν. 4635/2019. Οι απαιτήσεις για την τήρηση επαρκούς διαδρομής ελέγχου υφίστανται για όλα τα ΠΑ.
- Το Πληροφοριακό Σύστημα, το οποίο χρησιμοποιείται για την τήρηση των δεδομένων χρηματοοικονομικής διαχείρισης, παρακολούθησης, επαληθεύσεων, ελέγχων και δημοσιονομικών διορθώσεων για κάθε έργο, καθώς και για την πιστοποίηση των δαπανών είναι κοινό.

6.2 Δομή Συστήματος

Η δομή του Συστήματος περιλαμβάνει τις υπηρεσίες/ τους φορείς που αναλαμβάνουν τις αρμοδιότητες διαχείρισης και ελέγχου σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ν. 4635/2019 και είναι:

- Η Υπηρεσία Συντονισμού (ΥΣ) του ΕΠΑ (ΥΣ-ΕΠΑ): Η Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων, υποστηριζόμενη από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Εθνικού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Δι.Δι.Ε.Π.), αποτελεί την κεντρική Υπηρεσία Συντονισμού του ΕΠΑ. Συντονίζει τη διαδικασία κατάρτισης του ΕΠΑ και των προγραμμάτων του, παρακολουθεί την εφαρμογή των προγραμμάτων, ιδίως ως προς την επίτευξη των στόχων και εισηγείται στον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων το σχετικό ΣΔΕ και την κατανομή των προβλεπόμενων αποθεματικών. Η ΥΣ-ΕΠΑ υπάγεται στον Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων-ΕΣΠΑ του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.
- Οι Υπηρεσίες Διαχείρισης (ΥΔ), οι οποίες ορίζονται για κάθε Πρόγραμμα Ανάπτυξης (Τομεακό ή Περιφερειακό).
- Ο Ενδιάμεσος Φορέας Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ανταγωνιστικότητας και Επιχειρηματικότητας (ΕΦΕΠΑΕ), στον οποίο μπορεί να ανατίθενται με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή Περιφερειάρχη στο πλαίσιο του άρθρου 138 παρ. 5 του ν. 4635/2019 καθήκοντα διαχείρισης δράσεων κρατικών ενισχύσεων, ή άλλοι ενδιάμεσοι φορείς, που μπορεί να τους ανατίθεται συγκεκριμένα καθήκοντα διαχείρισης, υπό την εποπτεία της οικείας Υπηρεσίας Διαχείρισης.
- Οι ad hoc ομάδες ελέγχου του άρθρου 129B.γ του ν. 4635/2019 ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων με σκοπό τη διενέργεια δειγματοληπτικών ελέγχων και μπορεί να συνεπικουρούνται στο έργο τους από εμπειρογνώμονες εγγεγραμμένους στο «Μητρώο Εμπειρογνομόνων σε Δημοσιονομικούς Ελέγχους και Ελέγχους» της Επιτροπής Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ). Σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί, με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, να ανατίθεται η διενέργεια των ελέγχων σε ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή ελεγκτικές εταιρείες του ν. 4449/2017 (Α' 7).

6.2.1 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΥΡΙΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ

Οι Υπηρεσίες Διαχείρισης (ΥΔ), στις οποίες ανατίθενται αρμοδιότητες διαχείρισης του συνόλου ή μέρους του ΤΠΑ ή ΠΠΑ αντίστοιχα, υποδεικνύονται από το αρμόδιο Υπουργείο ή την Περιφέρεια κατά την υποβολή των τομεακών και περιφερειακών προγραμμάτων τους. Με την απόφαση έγκρισης του προγράμματος από τον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων κατανέμεται στο Υπουργείο ή την Περιφέρεια ο προϋπολογισμός του οικείου προγράμματος και ορίζεται η Υπηρεσία Διαχείρισης, στην οποία ανατίθεται η διαχείριση των αντίστοιχων πόρων.

Οι Υπηρεσίες Διαχείρισης των Προγραμμάτων Ανάπτυξης (ΤΠΑ ή ΠΠΑ) μπορεί να είναι Δημόσιες, Εθνικές και Περιφερειακές Αρχές. Επίσης, ως Υπηρεσίες Διαχείρισης δύναται να ορίζονται και οι Ειδικές Υπηρεσίες των άρθρων 5, 7, 16, 62 και 63 του ν. 4314/2014 (Α' 265), καθώς και η ΜΟΔ Α.Ε. Οι Υπηρεσίες Διαχείρισης των Τομεακών Προγραμμάτων Ανάπτυξης υπάγονται διοικητικά στον οικείο Υπουργό. Οι Υπηρεσίες Διαχείρισης των Περιφερειακών Προγραμμάτων Ανάπτυξης υπάγονται διοικητικά στον οικείο Περιφερειάρχη.

Οι Υπηρεσίες Διαχείρισης των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων Ανάπτυξης είναι υπεύθυνες για τη διαχείριση του οικείου ΠΑ, σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου του ΕΠΑ.

Οι αρμοδιότητες που εκτελεί κάθε Υπηρεσία Διαχείρισης καθορίζονται στο άρθρο 131 του ν. 4635/2019 και στο ΣΔΕ καταγράφονται αναλυτικά οι διαδικασίες εφαρμογής αυτών. Οι αρμοδιότητες αφορούν, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, στην ενεργοποίηση των Προγραμμάτων, την επιλογή και ένταξη των έργων, τη χρηματοοικονομική διαχείριση, την παρακολούθηση των έργων και του προγράμματος, τις επαληθεύσεις, τους ελέγχους, την αξιολόγηση έργων και προγράμματος, τυχόν περιοδικές και την ενδιάμεση έκθεση, όπως και τον απολογισμό.

Η αρχή του διαχωρισμού των αρμοδιοτήτων εντός της κάθε ΥΔ (Μονάδες/ Τμήματα) είναι αναγκαία για λόγους χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Στην περίπτωση ορισμού Ειδικής Υπηρεσίας ΕΣΠΑ ως Υπηρεσίας Διαχείρισης, θα πρέπει να είναι διακριτός ο καταμερισμός των αρμοδιοτήτων που αφορούν στο ΕΠΑ, είτε σε επίπεδο οργανικής μονάδας, είτε σε επίπεδο στελεχών. Στην περίπτωση που οι ίδιες Αρχές ασκούν και καθήκοντα Δικαιούχου, διασφαλίζεται επαρκής διάκριση αρμοδιοτήτων.

Για τις δράσεις κρατικών ενισχύσεων μπορεί να ανατίθενται, με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή Περιφερειάρχη, καθήκοντα διαχείρισης στην αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία με την επωνυμία «Ενδιάμεσος Φορέας Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ανταγωνιστικότητας και Επιχειρηματικότητας» (ΕΦΕΠΑΕ). Στην εν λόγω περίπτωση, όπως και κάθε φορά που ορίζεται Ενδιάμεσος Φορέας (ΕΦ), η ΥΔ διατηρεί την ευθύνη της διαχείρισης για το σύνολο του ΠΑ, ενώ εποπτεύει/παρακολουθεί συστηματικά την εκτέλεση των καθηκόντων ή αρμοδιοτήτων διαχείρισης από τον ΕΦ και, εφόσον απαιτείται, λαμβάνει κατάλληλα διορθωτικά μέτρα. Η ΥΔ κοινοποιεί στην ΓΔΔΕ και στη Διεύθυνση Διαχείρισης Εθνικού Π.Δ.Ε. την Απόφαση ορισμού τυχόν ΕΦ.

Ο ΕΦ αποδέχεται επιτόπιες επιθεωρήσεις από την ΥΔ και παρέχει σε αυτήν τα αναγκαία στοιχεία, προκειμένου να επιβεβαιωθεί η κατά τον δέοντα τρόπο άσκηση των καθηκόντων που του έχουν ανατεθεί.

Εκτός από τις επιθεωρήσεις της ΥΔ, ο ΕΦ αποδέχεται επιτόπιους ελέγχους από όλα τα αρμόδια εθνικά ελεγκτικά όργανα/αρχές και παρέχει όλα τα αναγκαία στοιχεία για την απρόσκοπτη διενέργεια των ελέγχων αυτών.

6.2.2 ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

6.2.2.1 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗ ΤΠΑ ΚΑΙ ΠΠΑ

Η πρόσκληση εκδίδεται από τον αρμόδιο Υπουργό, Γενικό ή Ειδικό Γραμματέα ή Περιφερειάρχη και παρέχει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες στους δυνητικούς δικαιούχους σχετικά με τις δυνατότητες και τους όρους χρηματοδότησης των έργων και ιδίως τους κανόνες επιλεξιμότητας, τα κριτήρια επιλογής των έργων, τη μεθοδολογία αξιολόγησης και τη διαδικασία επιλογής και ένταξης, συμπεριλαμβανομένης της διαδικασίας υποβολής ενστάσεων, τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που πρέπει να παραδοθούν στο πλαίσιο του προτεινόμενου έργου, το σχέδιο χρηματοδότησης, το χρονικό όριο εκτέλεσης και τις πληροφορίες που πρέπει να φυλάσσονται και να γνωστοποιούνται.

Στην περίπτωση συγκεκριμένων έργων (μοναδικής ιδιομορφίας) ή έργων στρατηγικής σημασίας, όπου δεν απαιτείται η έκδοση Πρόσκλησης για την ένταξή τους, αρκεί η ανακοίνω-

ση της πρόθεσης χρηματοδότησης από την ΥΔ προς τον φορέα υλοποίησης του έργου, η οποία παρέχει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες στους δυνητικούς δικαιούχους σχετικά με τις δυνατότητες και τους όρους χρηματοδότησης των έργων.

Οι προσκλήσεις για υποβολή αιτήσεων χρηματοδότησης, καθώς και οι ανακοινώσεις της πρόθεσης χρηματοδότησης αναρτώνται στο διαδίκτυο (στην ιστοσελίδα του ΤΠΑ ή ΠΠΑ, του ΕΠΑ και σε άλλες ιστοσελίδες).

6.2.2.2 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΗ ΕΡΓΟΥ

Οι δυνητικοί δικαιούχοι υποβάλλουν τις αιτήσεις για χρηματοδότηση ηλεκτρονικά και ενημερώνονται από την ΥΔ/ΕΦ για την παραλαβή τους. Όλες οι αιτήσεις χρηματοδότησης με τη συνημμένη τεκμηρίωση, αρχειοθετούνται. Η ΥΔ/ΕΦ προβαίνει σε συγκεκριμένες ενέργειες, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι όλες οι αιτήσεις χρηματοδότησης θα αξιολογηθούν με την ίδια διαδικασία και με τη χρήση των εγκεκριμένων κριτηρίων επιλογής έργων. Για την αξιολόγηση των υποβαλλόμενων προτάσεων και την παροχή αναλυτικότερων οδηγιών και κατευθύνσεων στις ΥΔ κατά την επιλογή έργων (πλην κρατικών ενισχύσεων) παρέχεται από την ΔΙ.ΔΙ.Ε.Π. σχετικός οδηγός, που θα συμπεριληφθεί στο εγχειρίδιο του ΣΔΕ. Τα επιμέρους κριτήρια επιλογής έργων που περιγράφονται στην πρόσκληση ή στον σχετικό οδηγό (εφαρμογής) για τις δράσεις κρατικών ενισχύσεων, διασφαλίζουν τη συμβολή των έργων στην επίτευξη των ειδικών αναπτυξιακών στόχων και των αποτελεσμάτων της σχετικής προτεραιότητας των ΤΠΑ/ΠΠΑ, είναι διαφανή και είναι σύμφωνα με την πρόσκληση, καθώς και με ειδικότερες ρυθμίσεις της εθνικής νομοθεσίας για τα έργα, εφόσον υπάρχουν. Σύμφωνα με το άρθρο 129 του ν. 4635/2019 τα κριτήρια κατηγοριοποιούνται κατ' ελάχιστον στις ακόλουθες ομάδες κριτηρίων: α) πληρότητα και σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και τήρηση του θεσμικού πλαισίου, β) σκοπιμότητα του έργου, γ) ωριμότητα του έργου και δ) επιχειρησιακή ικανότητα του δικαιούχου. Τα κριτήρια αυτά εξειδικεύονται κατά περίπτωση από τις ΥΔ.

Οι προτάσεις αξιολογούνται από τα στελέχη της ΥΔ, σύμφωνα με τα κριτήρια επιλογής της πρόσκλησης/ανακοίνωσης της πρόθεσης χρηματοδότησης. Σε ειδικές περιπτώσεις και για λόγους που τεκμηριώνονται στην πρόσκληση, στο έργο της ΥΔ μπορούν να συνδράμουν αξιολογητές εγγεγραμμένοι είτε σε Μητρώο Αξιολογητών, που συστήνεται για τον σκοπό αυτό με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή του Περιφερειάρχη, είτε στο Μητρώο Αξιολογητών του ΕΦΕΠΑΕ ή σε άλλο υφιστάμενο Μητρώο.

Οι εξωτερικοί αξιολογητές, καθώς και το προσωπικό που υπηρετεί σε ΥΔ ή/και σε ΕΦ (π.χ. ΕΦΕΠΑΕ) και απασχολείται σε δραστηριότητες που αφορούν στην αξιολόγηση πράξεων, υποχρεούται σε υποβολή δήλωσης μη σύγκρουσης συμφερόντων. Η δήλωση αυτή υποβάλλεται άπαξ στην ΥΔ, η οποία και τηρεί σχετικό μητρώο. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης και η σχετική τεκμηρίωση καταχωρίζονται ηλεκτρονικά, με ευθύνη της ΥΔ ή του ΕΦ στο πληροφοριακό σύστημα του ΕΠΑ.

Όσον αφορά στα έργα πλην κρατικών ενισχύσεων, μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης εκδίδεται από τον Υπουργό ή Γενικό/Ειδικό Γραμματέα ή τον Περιφερειάρχη απόφαση ένταξης ή απόφαση απόρριψης πρότασης. Σε κάθε περίπτωση οι δικαιούχοι ενημερώνονται εγγράφως ή ηλεκτρονικά για την έκβαση της διαδικασίας αξιολόγησης με την αποστολή της απόφασης ένταξης, σε περίπτωση θετικής αξιολόγησης, ή της απόφασης απόρριψης πρό-

τασης, στην περίπτωση αρνητικής αξιολόγησης τεκμηριώνοντας πλήρως τους λόγους της απόρριψης.

Στο έγγραφο της απόφασης ένταξης καθορίζονται οι προϋποθέσεις για τη χρηματοδότηση του έργου, ενδεικτικά αναφέρονται: τα παραδοτέα του έργου, οι δείκτες εκροών, το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του έργου (προθεσμίες), τα οικονομικά στοιχεία του έργου (χρηματοδοτικό σχέδιο), η αναγκαία δημόσια δαπάνη που θα διατεθεί από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, καθώς και οι υποχρεώσεις του δικαιούχου, κυρίως ως προς την τήρηση εθνικών κανόνων, την τήρηση χρονοδιαγραμμάτων, τη διασφάλιση λειτουργικότητας του έργου, την υποβολή στοιχείων υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου, τη λειτουργία μηχανισμού πιστοποίησης εκτέλεσης του έργου, την αποδοχή επιτόπιων ελέγχων/επιθεωρήσεων από τα αρμόδια όργανα και την τήρηση στοιχείων και δικαιολογητικών.

6.2.2.3 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ ΔΑΠΑΝΗΣ & ΕΠΙΤΟΠΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΕΡΓΟΥ

Στη συνέχεια περιγράφονται οι διαδικασίες που αφορούν στις επαληθεύσεις των έργων, οι οποίες περιλαμβάνουν τόσο τις διοικητικές επαληθεύσεις που διενεργούνται από τις ΥΔ ή τυχόν ΕΦ αυτών, όσο και στις επιτόπιες επιθεωρήσεις των έργων που διενεργούνται από την ΥΔ ή τη ΔΙ.ΔΙ.Ε.Π..

Η διαδικασία διοικητικής επαλήθευσης της δαπάνης εφαρμόζεται για κάθε ενταγμένο έργο κατά τη δήλωση της πρώτης πληρωμής και στη συνέχεια δειγματοληπτικά, ανάλογα με τον τύπο του έργου.

Η διαδικασία επιτόπιας επιθεώρησης έργου εφαρμόζεται δειγματοληπτικά κατά τη διάρκεια υλοποίησης των έργων, κυρίως σε έργα στα οποία η επαλήθευση της υλοποίησης του φυσικού αντικειμένου δεν μπορεί να γίνει μετά το πέρας υλοποίησης αυτού, αλλά κατά τη διάρκεια υλοποίησής τους. Στα λοιπά έργα η επιτόπια επιθεώρηση προτείνεται, όταν τα έργα έχουν προχωρήσει αρκετά από άποψη φυσικού και οικονομικού αντικειμένου.

Με τις ως άνω διαδικασίες επαληθεύεται η πραγματοποίηση της πληρωμής των δαπανών που έχουν δηλώσει οι δικαιούχοι, η συμμόρφωση με το εφαρμοστέο δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών κανόνων επιλεξιμότητας, με τους όρους της απόφασης ένταξης, με τις πολιτικές της Ένωσης που αφορούν στις δημόσιες συμβάσεις, τις κρατικές ενισχύσεις, τους περιβαλλοντικούς κανόνες, τη διαφάνεια, την προαγωγή της ισότητας, την απαγόρευση των διακρίσεων, τη δυνατότητα πρόσβασης για άτομα με αναπηρία, τη βιώσιμη ανάπτυξη, καθώς και η φυσική πρόοδος του έργου, μετρούμενη βάσει της επίτευξης της τιμής των δεικτών εκροών και η συμμόρφωσή της με τους όρους της απόφασης ένταξης, η τήρηση των εγγράφων που εξασφαλίζουν επαρκή διαδρομή ελέγχου κ.λπ.

Όταν οι επαληθεύσεις διενεργούνται από ΕΦ, ακολουθούνται οι ίδιες διαδικασίες, ενώ προβλέπεται και η διαδικασία παρακολούθησης ενδιάμεσου φορέα, σύμφωνα με την οποία η ΥΔ, λαμβάνοντας υπόψη ότι έχει την τελική ευθύνη για το σύνολο του ΠΑ, παρακολουθεί και εποπτεύει την ορθή εκτέλεση των αρμοδιοτήτων διαχείρισης που έχουν ανατεθεί στον ΕΦ.

Επιμέρους διευκρινίσεις και κατευθύνσεις σε θέματα των διαδικασιών της διοικητικής επαλήθευσης και επιτόπιας επιθεώρησης δίνονται στο εγχειρίδιο του ΣΔΕ, όπου επιπλέον περι-

γράφονται το εύρος και το είδος των δικαιολογητικών εγγράφων που εξετάζονται κατά τη διοικητική επαλήθευση και επιτόπια επιθεώρηση με βάση την αξιολόγηση του κινδύνου κάθε είδους φακέλου ή δικαιούχου (δειγματοληπτικός έλεγχος παραστατικών) και η μέθοδος δειγματοληψίας για τη διενέργεια των εν λόγω επαληθεύσεων.

Στις εκθέσεις διοικητικής επαλήθευσης ή επιτόπιας επιθεώρησης καταγράφονται μεταξύ άλλων τυχόν παρατυπίες, τα διορθωτικά μέτρα και η προθεσμία συμμόρφωσης του δικαιούχου.

Η ΥΔ έχει την ευθύνη παρακολούθησης της προόδου των διορθωτικών μέτρων και ενεργειών που έχουν προγραμματιστεί για την ανταπόκριση των δικαιούχων στις συστάσεις/ευρήματα των ανωτέρω επαληθεύσεων/επιθεωρήσεων/ελέγχων από τις *ad hoc* ομάδες ελέγχου, ώστε να διασφαλίζονται η νομιμότητα, η κανονικότητα και η επιλεξιμότητα των έργων που υλοποιεί. Στο πλαίσιο αυτό η ΥΔ συγκεντρώνει τα στοιχεία σχετικά με τα πορίσματα των επαληθεύσεων, επιθεωρήσεων και ελέγχων και την πρόοδο των σχετικών μέτρων και ενεργειών και τα αποτυπώνει στους αντίστοιχους πίνακες του ΠΣ.

Στην περίπτωση που, στο πλαίσιο της διοικητικής επαλήθευσης/επιτόπιας επιθεώρησης/ελέγχου εντοπίζεται παρατυπία που κρίνεται ότι ενέχει ένδειξη απάτης, ενεργοποιείται και η διαδικασία εξέτασης ενδείξεων/αναφοράς υπονοιών απάτης.

Για όλες τις ανωτέρω διαδικασίες, η ΥΔ τηρεί τα σχετικά έντυπα τεκμηρίωσης των διαδικασιών στον φάκελο της πράξης. Όλα τα έντυπα με τις σχετικές πληροφορίες είναι καταχωρισμένα στο πληροφοριακό σύστημα, στο οποίο έχουν πρόσβαση οι ΥΔ και η ΔΙ.ΔΙ.Ε.Π.

6.2.2.4 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ, ΕΝΔΙΑΜΕΣΩΝ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Σκοπός της διαδικασίας είναι η περιγραφή του τρόπου σύνταξης των περιοδικών, της ενδιάμεσης και της τελικής έκθεσης υλοποίησης του ΠΑ και η υποβολή της στη ΔΙ.ΔΙ.Ε.Π.

Σύμφωνα με το άρθρο 128 του ν. 4635/2019, η Υπηρεσία Διαχείρισης του ΤΠΑ ή ΠΠΑ συντάσσει και υποβάλλει στη ΔΙ.ΔΙ.Ε.Π. ενδιάμεση έκθεση προόδου σχετικά με την εφαρμογή και υλοποίηση του προγράμματος, με συγκεντρωτικά στοιχεία για την οικονομική και φυσική πρόοδό του. Στην έκθεση αναφέρονται οι χρονικές ή άλλες αποκλίσεις που διαπιστώνονται κατά την υλοποίηση του προγράμματος και ο βαθμός επίτευξης των στόχων του ΠΑ. Οι αρμόδιες υπηρεσίες διαχείρισης οφείλουν να χρησιμοποιούν δείκτες εκροής ή άλλους δείκτες, οι οποίοι περιλαμβάνονται αντίστοιχα στα κείμενα των οικείων προγραμμάτων και προσκλήσεων για να αποτυπώσουν την πρόοδο της υλοποίησης.

Η σύνταξη της έκθεσης βασίζεται στα στοιχεία που είναι καταχωρημένα στο πληροφοριακό σύστημα (ΠΣ) με ευθύνη των δικαιούχων, των Υπηρεσιών Διαχείρισης και της ΔΙ.ΔΙ.Ε.Π. για θέματα αρμοδιότητάς τους. Οι δικαιούχοι υποχρεούνται να ενημερώνουν το ΠΣ για την πρόοδο του έργου, κάθε φορά που αλλάζει στάδιο υλοποίησης κάποια ενέργεια ωρίμανσης ή κάποιο υποέργο. Σε περίπτωση αποκλίσεων από το χρονικό προγραμματισμό, όπως αυτός διατυπώνεται στο Τεχνικό Δελτίο Έργου ή Τεχνικό Δελτίο Υποέργου, ο δικαιούχος επιβάλλεται να αναγράφει τους λόγους καθυστέρησης. Η έγκαιρη ενημέρωση του ΠΣ από τον δικαιούχο για τις ενέργειες ωρίμανσης και για τυχόν προβλήματα, αποκτά ιδιαίτερη σημασία λόγω της ρήτρας απένταξης των έργων που δεν έχουν συμβασιοποιηθεί εντός δεκαο-

κταμήνου από την ένταξή τους, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 129 παρ. 5 του ν. 4635/2019.

Η ΥΔ έχει την ευθύνη για την έγκαιρη συλλογή στοιχείων που συνδέονται με τους δείκτες του ΠΑ αρμοδιότητάς τους, καθώς και για την πληρότητα, ποιότητα και αξιοπιστία των δεδομένων αυτών.

Η έγκαιρη ενημέρωση του ΠΣ για τα έργα επιτρέπει τη λήψη επικαιροποιημένων αναφορών σε διάφορα χρονικά σημεία (ετήσια, τριμηνιαία κ.α.) για κάθε έργο, αλλά και για το επίπεδο υλοποίησης των ΤΠΑ και ΠΠΑ.

Το περιεχόμενο της ενδιάμεσης Έκθεσης προόδου για την εφαρμογή και υλοποίηση διασφαλίζεται μέσω του ΠΣ-ΕΠΑ. Τα δεδομένα, τα οποία χρησιμοποιεί η ΔΙ.ΔΙ.Ε.Π. για την κατάρτιση και υποβολή στον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων της ενδιάμεσης έκθεσης προόδου ως προς την εφαρμογή και υλοποίηση του ΕΠΑ παρέχονται από το ΠΣ-ΕΠΑ. Η διασφάλιση αυτή επιτυγχάνεται μέσω της οργάνωσης των δεδομένων, των αρχών λειτουργίας και της τήρησης των χρόνων ενημέρωσης του ΠΣ-ΕΠΑ, αλλά και αυτόματων ελέγχων του συστήματος.

6.3 Πληροφοριακό Σύστημα ΕΠΑ

Σύμφωνα με το άρθρο 135 του ν. 4635/2019, προβλέπεται η δημιουργία πληροφοριακού συστήματος για το ΕΠΑ. Το Πληροφοριακό Σύστημα ΕΠΑ (ΠΣ ΕΠΑ) λειτουργεί με την επίβλεψη της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Επενδύσεων και αποτελεί το κεντρικό πληροφοριακό σύστημα που υποστηρίζει την εφαρμογή των διαδικασιών του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) της προγραμματικής περιόδου 2021-2025 και το μέσο ηλεκτρονικής ανταλλαγής δεδομένων μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων αρχών/φορέων (δικαιούχων, ΥΔ, ΕΦ, ΔΙ.ΔΙ.Ε.Π.). Κατά την επεξεργασία των πληροφοριών θα διασφαλίζεται η προστασία της ιδιωτικότητας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των φυσικών προσώπων και η προστασία του εμπορικού απορρήτου των νομικών προσώπων.

Στο ΠΣ καταχωρίζονται τα απαραίτητα δεδομένα σε επίπεδο ΕΠΑ και Προγραμμάτων. Οι αρμόδιες αρχές/φορείς θα έχουν την υποχρέωση καταχώρησης όλων των απαραίτητων δεδομένων στο Πληροφοριακό Σύστημα ΕΠΑ (ΠΣ ΕΠΑ), το οποίο χρησιμοποιείται για τη συλλογή, εγγραφή και αποθήκευση των απαραίτητων πληροφοριών για κάθε έργο. Οι χρήστες έχουν την ευθύνη έγκαιρης καταχώρησης και την ευθύνη για την ακρίβεια, την ποιότητα και πληρότητα των στοιχείων αυτών.

Μέσω του ΠΣ διασφαλίζεται ότι τα οικονομικά στοιχεία για τα έργα τηρούνται στο κατάλληλο επίπεδο διαχείρισης και παρέχουν αναλυτικές πληροφορίες για κάθε έργο ανά δικαιούχο.

Στο ΠΣ αποτυπώνεται η πλήρης διαδρομή ελέγχου, δηλ. όλη η διαδικασία από την υποβολή στοιχείων πληρωμών από τον δικαιούχο, τα αποτελέσματα των επαληθεύσεων των ΥΔ/ ΕΦ και των επιτόπιων επιθεωρήσεων των ΥΔ/ΕΦ/ΔΙΔΙΕΠ και λοιπών ελέγχων επί των στοιχείων δαπανών.

6.4 Παρατυπίες και ανάκτηση

Με τη διενέργεια διοικητικών επαληθεύσεων από τις ΥΔ, επιτόπιων επιθεωρήσεων από τις ΥΔ και τη ΔΙ.ΔΙ.Ε.Π. και ελέγχων από τις ad hoc ομάδες διασφαλίζεται η συμμόρφωση των δικαιούχων με τους όρους και τις προϋποθέσεις χρηματοδότησης των έργων στο πλαίσιο του ΕΠΑ και του ΠΔΕ, καθώς και με τους όρους της απόφασης ένταξης. Στην αντίθετη περίπτωση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 126 παρ. δ του ν. 4635/2019, προβλέπονται κυρώσεις, οι οποίες συναρτώνται με το είδος, την έκταση και τον συστηματικό χαρακτήρα της παρατυπίας.

Επιπλέον, προβλέπεται διακριτή διαδικασία για την εξέταση ενδείξεων απάτης και αναφορά υπονοιών απάτης, η οποία εφαρμόζεται σε περίπτωση ένδειξης απάτης, δηλαδή όταν εντοπίζεται παρατυπία με ενδεχόμενο δόλο.

6.5 Εγχειρίδιο διαδικασιών ΣΔΕ

Οι διαδικασίες εφαρμογής των καθηκόντων κάθε Υπηρεσίας Διαχείρισης, όπως αυτά καθορίζονται στο άρθρο 131 του ν. 4635/2019, καταγράφονται αναλυτικά και στο Εγχειρίδιο Διαδικασιών ΣΔΕ. Το εγχειρίδιο περιλαμβάνει γραπτές διαδικασίες, τυποποιημένα έντυπα και, όπου απαιτείται, οδηγίες και εγκρίνεται αρμοδίως.

Το εγχειρίδιο διαδικασιών ΣΔΕ δύναται να αναθεωρείται ή να συμπληρώνεται με νέα έγγραφα. Το εγχειρίδιο, και κάθε αναθεώρηση που γίνεται στα έγγραφα που περιλαμβάνει, εγκρίνεται από τον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων, αρμόδιο για το ΕΠΑ και κοινοποιείται σε όλες τις ΥΔ που μετέχουν στο σύστημα με ευθύνη της ΔΙ.ΔΙ.Ε.Π. Η ημερομηνία έκδοσης του είναι η αναγραφόμενη στο υποσέλιδο κάθε εγγράφου (διαδικασίας, εντύπου, λίστας, οδηγού).

Η ΔΙ.ΔΙ.Ε.Π. αναρτά το εγχειρίδιο στον επίσημο διαδικτυακό τόπο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων (www.mnec.gr) και στην ιστοσελίδα του ΕΠΑ (www.epa.gov.gr).

Κάθε Υπηρεσία Διαχείρισης έχει την ευθύνη κοινοποίησης του εγχειριδίου σε τυχόν ΕΦ της.